

VZI APP „Nacionālais botāniskais dārzs“ attīstības stratēģija (2017. - 2027. gads)

IEVADS

Misija: *Valsts zinātniskais institūts, atvasināta publiska persona „Nacionālais botāniskais dārzs“ (NBD) ir nacionālā dabas un ar dabu saistītā nacionālā kultūras mantojuma saglabāšanas institūcija, kura uztur dzīvo augu zinātniski dokumentētas kolekcijas ar mērķi izmantot tās augu valsts bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas nodrošināšanai, zinātniskiem pētījumiem, profesionālai izglītībai un sabiedrības informēšanai par vides aizsardzības un dārzkopības jautājumiem. NBD reprezentē Latvijas valsti savā nozarē un ir viens no Valsts simboliem.*

1. NBD darbība un attīstības stratēģija ir balstīta uz šādiem dokumentiem:

1.1. Starptautiskie dokumenti:

- 1.1.1. 05.06.1992. "Konvencija par bioloģisko daudzveidību" ("LV", 137 (420), 08.09.1995.) [stājās spēkā 13.03.1996.]
- 1.1.2. Globālā (pasaules) augu saglabāšanas stratēģija. Lēmums IV/9. Konvencijas par bioloģisko daudzveidību sekretariāts, 2002. (Global Strategy for Plant Conservation. Decision IV/9. Secretariat of the Convention on Biological Diversity, 2002).
- 1.1.3. Bioloģiskās daudzveidības konvencijas 10 pušu konferences (COP 10) lēmums X/17. Globālās augu saglabāšanas stratēģijas konsolidētā un papildināta versija 2011.-2020. Bioloģiskas daudzveidības konvencijas 10 pušu konference, Nagoja, Japāna, 2010.gada 18.-29.oktobrī. (COP 10 Decision X/17.Consolidated update of the Global Strategy for Plant Conservation 2011-2020. Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity 10-th meeting, Nagoya, Japan, 18-29 October 2010).
- 1.1.4. Nagojas protokols par piekļuvi ģenētiskiem resursiem un to ieguvumu taisnīgu un godīgu sadali, kas gūti no šo resursu izmantošanas, pie bioloģiskas daudzveidības konvencijas. Pieņemts Bioloģiskās daudzveidības konvencijas 10. pušu konferencē, Nagojā, Japānā, 2010.gada 29.oktobrī. (Nagoya Protocol on Access to Genetic Resources and the Fair and Equitable Sharing of Benefits Arising from Their Utilization to the Convention on Biological Diversity. I. Convention on Biological Diversity (1992). Protocols, etc., 2010 Oct. 29. II. Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity (2010: Nagoya, Japan). III. United Nations. K3488. A48 2011)
- 1.1.5. Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes 2014. gada 14. aprīļa Regula (ES) 511/2014 par no Nagojas Protokola par piekļuvi ģenētiskajiem resursiem un to ieguvumu taisnīgu un godīgu sadali, kas gūti no šo resursu izmantošanas, izrietošiem atbilstības pasākumiem lietotājiem Savienībā.
- 1.1.6. Eiropas augu saglabāšanas stratēģija. Eiropas padome un tīkls Planta Europa, 2002, (European Plant Conservation Strategy. Council of Europe and Planta Europa, 2002).
- 1.1.7. Starptautiskais botānisko dārzu rīcības plāns augu aizsardzībā. Starptautiskā botānisko dārzu apvienība augu saglabāšanā, 2000. (International Agenda for Botanic Gardens in Conservation. Botanic Gardens Conservation International, 2000).

- 1.1.8. Konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem. 25.06.1998. Orhūsa, Dānija (Orhūsas konvencija)
- 1.1.9. Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (Vašingtonas konvencija). 1973.
- 1.1.10. "Starptautisks līgums par augu ģenētiskajiem resursiem pārtikai un lauksaimniecībai" 03.11.2001. ("LV", 62 (3010), 21.04.2004.) [spēkā no 25.08.2004.]
- 1.1.11. Ministru konferences par mežu aizsardzību Eiropā Strasbūras 2. (1990) un Helsinku 2. un 3. (1993.) rezolūcijas.
- 1.1.12. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1143/2014 (2014. gada 22. oktobris) par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību.
- 1.1.13. Eiropas Komisijas Deleģētā regula (ES) 2018/968 (2018. gada 30. aprīlis), ar ko attiecībā uz invazīvo svešzemju sugu riska novērtējumiem papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1143/2014

1.2. Latvijas Republikas likumi:

- 1.2.1. Likums "Vides aizsardzības likums" ("LV", 183 (3551), 15.11.2006., Ziņotājs, 24, 28.12.2006.) [stājas spēkā 29.11.2006.] ar grozījumiem,
- 1.2.2. Likums „Sugu un biotopu aizsardzības likums” (16.03.2000) ar grozījumiem,
- 1.2.3. Likums „Par 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem”,
- 1.2.4. Likums "Par 1992.gada 5.jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību" ("LV", 137 (420), 08.09.1995.) [stājas spēkā 13.03.1996.]
- 1.2.5. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (02.03.1993) ar grozījumiem,
- 1.2.6. Likums „Par Starptautisko līgumu par augu ģenētiskajiem resursiem pārtikai un lauksaimniecība” (pieņemts 07.04.2004.).
- 1.2.7. Likums „Zinātniskās darbības likums” (5.05.2005) ar grozījumiem 12.07.2018-31.12.2022.
- 1.2.8. Likums “Izglītības likums” (17.11.1998) ar grozījumiem 18.10.2018-31.07.2019.

1.3. Latvijas Republikas Politikas plānošanas dokumenti:

- 1.3.1. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam;
- 1.3.2. Valsts aģentūras „Nacionālais botāniskais dārzs” attīstības stratēģija (2007.-2016.),
- 1.3.3. Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam (LR MK 2014.gada 26.marta rīkojums Nr.130.)
- 1.3.4. Latvijas Tūrisma mārketinga stratēģija 2018.-2023.gadam;
- 1.3.5. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (Latvija 2030) (LR Saeima, 10.06.2010).
- 1.3.6. Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam.

1.4. Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi un rīkojumi:

- 1.4.1. Ministru kabineta 1999. gada 10. februāra rīkojums Nr.60 „Par 1992. gada 5. jūnija Riodežaneiro konvencijas par bioloģisko daudzveidību izpildi”
- 1.4.2. Ministru kabineta 1999. gada 6. aprīļa noteikumi Nr.133 (ar 01.04.2004. grozījumiem) „Kārtība, kādā tiek nodrošināta starptautiskā tirdzniecība ar apdraudētām savvaļas dzīvnieku un augu sugām” (Vašingtonas konvencija)
- 1.4.3. Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 **"Par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu"** ar grozījumiem,

- 1.4.4. Ministru kabineta 2000. gada 5. decembra noteikumi Nr.421 **"Par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu"** ar grozījumiem,
- 1.4.5. Ministru kabineta 2001. gada 23. marta noteikumi Nr.131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskiem stādījumiem”
- 1.4.6. Ministru kabineta 2001. gada 20. marta noteikumi Nr.131 **"Par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem"** ar grozījumiem līdz 25.06.2009.
- 1.4.7. Ministru kabineta 2006. gada 21. februāra noteikumi Nr.153 **"Par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu"**
- 1.4.8. Ministru kabineta 2007. gada 19. aprīļa rīkojums Nr.213 "Par Lauksaimniecībā un pārtikā izmantojamo augu un dzīvnieku, meža un zivju ģenētisko resursu ilgtermiņa saglabāšanas un ilgtspējīgas izmantošanas programmu 2007.-2009.gadam" ("LV", 65 (3641), 20.04.2007.) [Spēkā no 19.04.2007.]
- 1.4.9. Ministru kabineta 2007. gada 9. oktobra noteikumi Nr.686 **"Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību"** ar grozījumiem,
- 1.4.10. Ministru kabineta 2008. gada 30. jūnija noteikumi Nr.467 **"Invazīvo augu sugu izplatības ierobežošanas noteikumi"** ar grozījumiem,
- 1.4.11. Ministru kabineta 2008. gada 29. aprīļa rīkojums Nr.236 "Par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma apstiprināšanu" ("LV", 67 (3851), 30.04.2008.
- 1.4.12. Ministru kabineta 2009. gada 15. septembra noteikumi Nr.1055 **"Noteikumi par to Eiropas Kopienā nozīmīgu dzīvnieku un augu sugu sarakstu, kurām nepieciešama aizsardzība, un to dzīvnieku un augu sugu indivīdu sarakstu, kuru ieguvei savvaļā var piemērot ierobežotas izmantošanas nosacījumus"**
- 1.4.13. Ministru kabineta 2009. gada 6. oktobra noteikumi Nr.1139 **"Starptautiskās tirdzniecības apdraudēto savvaļas sugu īpatņu uzglabāšanas, reģistrācijas, turēšanas nebrīvē, marķēšanas, tirdzniecības un sertifikātu izsniegšanas kārtība"**
- 1.4.14. Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr.264 **"Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"**,
- 1.4.15. Ministru kabineta 2010. gada 30. septembra noteikumi Nr.925 **"Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības"**,
- 1.4.16. Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr.267 **"Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība"**
- 1.4.17. Ministru kabineta 2010. gada 21. decembra noteikumi Nr.1165 **"Kārtība, kādā izsniedz atļaujas nemedijamo sugu indivīdu iegūšanai, ievieš Latvijas dabai neraksturīgas savvaļas sugas (introdukcija) un atjauno sugu populāciju dabā (reintrodukcija)"**,
- 1.4.18. Ministru kabineta 2012. gada 16. aug. sēdes lēmums „Vides un dabas aizsardzības funkciju nodrošināšanas neatliekamie pasākumi”,
- 1.4.19. Ministru kabineta 2012. gada 30. oktobra rīkojums Nr.507 „Par valsts aģentūras „Nacionālais botāniskais dārzs” reorganizāciju”.
- 1.4.20. Zemkopības ministrijas 2012. gada 11. maija rīkojums Nr.93 "Par Nacionālās augu šķirņu padomes augu šķirņu ekspertu grupu sastāvu".
- 1.4.21. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas darbības stratēģija 2017.-2019. gadam

2. NBD darbības analīze (SVID analīze)

Darbības aspekti	2.1. Stiprās puses	2.2. Vājās puses	2.3. Iespējas	2.4. Draudi
Juridiskais statuss	<ul style="list-style-type: none"> Atrašanās VARAM pakļautībā nodrošina juridisko pamatu NBD tālākai attīstībai kā nozīmīgam Latvijas valsts vides politikas instrumentam dabas aizsardzības un vides izglītības jomā. 	<ul style="list-style-type: none"> NBD specifiskās darbības jomu dēļ starptautiskajā zinātniskajā novērtēšanā no NBD tiek prasīti rezultāti, kas vairumā gadījumu nav un nevar būt NBD darbības jomās iespējami. NBD juridiskā statusa dēļ (nav valsts pārvaldes iestāde) atteikta projekta uzturēšanas finansējuma piešķiršana Ex situ centram. Valsts neskaidrās politikas dēļ nav skaidra NBD loma nacionālās selekcijas kultūraugu genofonda saglabāšanas jomā. Nav likuma, kas korekti definētu NBD darbības jomas. NBD kā valsts iestādes līdzekļu izmantošanas stingrā regulācija nereti traucē saimniecisku līdzekļu izmantošanu atbilstoši NBD aktuālajām vajadzībām. 	<ul style="list-style-type: none"> NBD var kļūt par vienu no valsts politikas pamatinstrumentiem bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas jomā, risinot ievērojamu daļu no Latvijas augu valsts bioloģiskās daudzveidības in situ un īpaši ex situ saglabāšanas jautājumiem, kā arī dodot savu ieguldījuma daļu pasaules augu valsts bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Izvērtēt speciālā likuma pieņemšanas nepieciešamību par NBD kolekcijām un krājumiem, līdzīgi Muzeju likumam. 	<ul style="list-style-type: none"> Izglītības un zinātnes ministrijas piekoptā absurdā "Prokrusta gultas" politika zinātnisko institūtu vērtēšanas jomā var radīt draudus NBD pastāvēšanai. Darbojoties pēc iepriekš stingri nosprausta plāna, iestājoties neparedzētiem apstākļiem pastāv risks zaudēt nozīmīgas kolekcijas.
Tēls sabiedrībā	<ul style="list-style-type: none"> NBD tēls sabiedrībā asociējas ar prioritāro lomu eksotisku augu introdukcijā. NBD vārds-tiek uztverts kā garants kvalitātei, atbilstībai. NBD kompetence dendroloģijā tiek atzīta par autoritāti šajā jomā. Ievērojami pieaugusi NBD autoritāte Latvijas reto un apdraudēto sugu izpētē un kā sociāli atbildīgam nacionālās selekcijas šķirņu genofonda saglabāšanas "Noasa šķirstam". 	<ul style="list-style-type: none"> NBD tēls ir objektīvi neaizsargāts pret nepamatotiem apgalvojumiem vai sagrozītu informāciju mēdiju telpā. 	<ul style="list-style-type: none"> Nostiprināt NBD kā savas kompetences jomā vadošās zinātniskās un izglītojošās iestādes reputāciju. Kvantitatīvi un kvalitatīvi palielināt informācijas plūsmas apjomus par NBD vērtībām un piedāvātajām iespējām. Izglītības un rekreācijas iespēju palielināšana un pašu iniciēta publicitāte ir pamats NBD popularitātes veicināšanai un apmeklētāju skaita pieaugumam, kopumā pozitīvi ietekmējot sabiedrības izpratni par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas jautājumiem. Stiprināt operatīvas atbildes 	<ul style="list-style-type: none"> Nolietota infrastruktūra un dažu apskates objektu nepieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām var kalpot kā antireklāma NBD tēlam.

			iespēju kapacitāti negaidītas negatīvas publicitātes gadījumiem.	
Finansiālais nodrošinājums	<ul style="list-style-type: none"> Papildus valsts budžeta finansējumam, ienākumi no augu materiāla realizācijas un ieejas biļetēm dod iespēju minimāli risināt uzturēšanas neatliekamās problēmas. 	<ul style="list-style-type: none"> Nepietiekama finansiāla nodrošinājuma gadījumā NBD nespēs pilnvērtīgi pildīt savas funkcijas un attīstīties. Atkarība no klimata kaprīzēm un ar to saistīta apkures izdevumu apjoma, kas ir neprognozējami. Pārtrauktais zinātnes bāzes finansējums. Atteikta projekta uzturēšanas izdevumu piešķiršana Ex situ centram. 	<ul style="list-style-type: none"> Nodrošinot valsts finansējumu kārtējiem izdevumiem un kapitālieguldījumiem, tiek nodrošināta NBD attīstība, un ir iespējams pilnvērtīgi nodrošināt NBD mērķu un funkciju izpildi. Atalgojuma palielināšana pieejamā finansējuma iespēju robežās 	<ul style="list-style-type: none"> Nepietiekams finansējums no valsts budžeta apdraud NBD pastāvēšanu kā zinātniskai un izglītojošai iestādei.
Iekšējā organizācija	<ul style="list-style-type: none"> Veikta NBD iekšējā restrukturizācija. 	<ul style="list-style-type: none"> Nav pilnībā pabeigts atbildības sfēru sadalījums. Trūkst mūsdienu kvalifikācijām atbilstoša zinātniskā personāla un speciālistu, kas varētu nodrošināt kolekciju pilnvērtīgu apsaimniekošanu un zemāk kvalificēto darbinieku kontroli. 	<ul style="list-style-type: none"> Piesaistot speciālistus, būs iespējams organizatoriski uzlabot NBD darbību. 	<ul style="list-style-type: none"> Nepabeidzot restrukturizāciju un atbildības sfēru sadali, nevar nodrošināt NBD pamatfunkciju izpildes kontroli pilnvērtīgā apjomā.
Personāla politika	<ul style="list-style-type: none"> Zinoši speciālisti NBD darbības pamatjomās. Ar ex situ centra izbūvi ir būtiski uzlaboti darba apstākļi lielai daļai darbinieku. 	<ul style="list-style-type: none"> Speciālistu vidējais vecums pārsniedz pensijas vecuma robežu. Daļai zinātnieku un speciālistu viņu darbības auditējamie rādītāji rada šaubas par viņu spēju veikt savus pienākumus (vājas datorprasmes, nav auditējamu darba rezultātu). Esošais atalgojums joprojām ievērojami atpaliek no vidējā valstī. Neraugoties uz uzlabojumiem darba vide daļai darbinieku joprojām atpaliek no nepieciešamā un ir neatbilstoša veicamajiem uzdevumiem (laboratoriju aprīkojums, datori, darba apģērbi). 	<ul style="list-style-type: none"> Līdz ar darba algu reformas realizāciju paveras iespēja piesaistīt jaunus speciālistus ar augstāko izglītību, kā arī, pielietojot individuālus līguma nosacījumus, citu vidēji kvalificētu darbaspēku. Plānveidīga un sistemātiska kvalifikācijas paaugstināšana dažādos līmeņos nodrošinās darbinieku motivāciju un ieinteresētību kvalitatīvā savu pienākumu izpildē un kopumā panāks NBD ilgspejīgu attīstību. Izvērtēt to darbinieku atbilstību ieņemamajam amatam, kuru darbības rezultāti ir nepietiekami, Noteikt ar citiem VZI līdzīgas prasības pretendentiem atlasei, izsludinot konkursus uz vēlētajiem zinātniskajiem amatiem. Veicināt jaunu zinātnieku piesaisti darbam 	<ul style="list-style-type: none"> Speciālistu aizplūšana uz labāk apmaksātām tautsaimniecības nozarēm. Kāda darbības joma var uz laiku palikt nenosegta, kas rada uzkrātās pieredzes un intelektuālā mantojuma pārneses zaudējumu. Mazkvalificētā darbaspēka algu pieaugums citās nozarēs, kas rada nespēju ieinteresēt potenciālos darba ņēmējus. Finansu resursu ierobežošana un samazināšana paralizē iespēju materiāli stimulēt labākos darbiniekus un veicināt viņu darbību NBD.

			<p>NBD.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veikt struktūrvienību iekšējo reorganizāciju, darba līgumos atrunāt ikgadējus auditējamus (izmērāmus, saskaitāmus) darbības rādītājus, īpaši, vadošajam personālam -pētniekiem un speciālistiem. • Darba vides un apstākļu uzlabošana, kā arī apmaksas sistēmas sakārtošana radīs labvēlīgu darba vidi un atvieglos NBD personāla politikas jautājumu risināšanu. 	
<p>Apmeklētājiem paredzētā (rekreācijas) infrastruktūra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Daļēji atjaunota pakalpojumu sniegšanai nepieciešamā infrastruktūra (piem. ceļu tīkls, augu izziņas takas u.t.t.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Esošajai apmeklētājiem paredzētajai infrastruktūrai (ceļu tīklam) daudzviet ir nepieciešams kapitālais remonts. • Ievērojama daļa kolekciju nav izkārtotas apmeklētājiem brīvi pieejamās ekspozīcijās un atsevišķas ekspozīcijas nav pieejamas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. 	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktūras rekonstrukcija uzlabos NBD atvērību un pieejamību visiem sabiedrības locekļiem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sakarā ar apkārtnes (Salaspils, Rumbulas, Ikšķiles) apbūvi jau tuvākajos gados vērojams straujš iedzīvotāju skaita pieaugums. Savukārt labiekārtotas rekreācijas zonas trūkums veicinās apmeklētāju skaita pieaugumu un antropogēno slodzi NBD, kuru pašreizējā infrastruktūra nespēs nodrošināt.
<p>Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • NBD ir viena no lielākajām dzīvo augu kolekcijām Ziemeļaustrumu Eiropā, t. sk. viena no bagātākajām kokaugu kolekcijām ar nacionālu un starptautisku nozīmi. • Izstrādāts metodiskais un informatīvais pamats gēnu bankas izveidošanai audu kultūrās. • Intensificēta Latvijas reto un aizsargājamo augu sugu kolekcijas izveide, t. sk. reto un aizsargājamo augu sugu audu kultūru kolekciju veidošana. • NBD ir vairāku vietējās izcelsmes kultūraugu šķirņu pamatkolekciju (t.sk. unikātu un/vai oriģinālo eksemplāru), kā arī vairāku dublējošo kolekciju turētājs. • Ievērojami palielināts nacionālās selekcijas šķirņu apjoms NBD 	<ul style="list-style-type: none"> • Kolekcijās nepilnīgi pārstāvēta vietējā savvaļas flora. • Trūkst finansējuma savvaļas un kultūraugu floras pētījumiem ārpus NBD teritorijas. • Nepiemēroti kolekciju audzēšanas un uzturēšanas apstākļi, īpaši augu audu kultūrās, kavē optimālu augu attīstības nodrošināšanu. • Kolekcijās nepietiekami reprezentēti Latvijas selekcijas šķirņu sortiments, kam ir būtiska nozīme bioloģiskās daudzveidības izpratnē. • Latvijas dendroloģisko stādījumu monitorings ir samazinājies pasūtījuma trūkuma dēļ. 	<ul style="list-style-type: none"> • NBD ir informatīvais un zinātniskais potenciāls Latvijas reto un apdraudēto savvaļas augu sugu <i>ex situ</i> saglabāšanas centra izveidei un tā darbības efektīvai nodrošināšanai. • Mērķtiecīgi papildinot gēnu banku augu audu kultūrās un izveidojot sēkļu banku, iespējams efektīvi saglabāt Latvijas savvaļas augu ģenētiskos resursus. • Kultūraugu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas uzlabošanai nepieciešams papildināt Latvijas selekcijas šķirņu dzīvo augu kolekcijas. • Veidot un uzturēt dendroloģisko stādījumu un citu dzīvo augu kolekciju reģistru, monitoringa un sertifikācijas sistēmu. Veikt Latvijas dendroloģiskajos stādījumos 	<ul style="list-style-type: none"> • Intensificējoties apkārtnes apbūvei un izzūdot vietējai faunai piemērotām dzīvesvietām, pastiprinās dzīvnieku migrācija un pieaug postījumi NBD kolekcijās un ekspozīcijās. • Strauji samazinās savvaļas augu ģenētiskā materiāla pieejamība. • Nekontrolēta svešzemju stādu materiāla ieviešana veicina kaitēkļu un slimību invāziju.

	<p>kolekcijās.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Vairāku sugu grupu kolekcijas pēc apjoma un kvalitātes ir unikālas starptautiskā kontekstā. •NBD pārstāvētas vairāk kā 180 retas un izzūdošas sugas, kuru aizsardzības statusu nosaka dažādi starptautiski un nacionāla līmeņa normatīvie dokumenti. 		<p>konstatēto vērtīgo vietējo un citzemju kokaugu pētījumus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt Latvijas izcilāko dižkoku, kā arī izcilāko citzemju kokaugu eksemplāru genofonda saglabāšanu, dublējot tos NBD kolekcijās, t. sk., augu audu kultūru kolekcijās. 	
Izglītība	<ul style="list-style-type: none"> • ERAF projekta ietvaros „Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas <i>Ex situ</i> infrastruktūras izveide” radītas materiālās bāzes izmantošana unekspozīciju pilnveidošana. • NBD ir bagātīga augu kolekciju bāze un kvalificēts zinātniskais personāls, kas var nodrošināt kvalitatīvu visu līmeņu izglītības un informācijas darbu. • NBD darbinieki sagatavoto lielu skaitu augsta līmeņa populārzinātnisko publikāciju presē un atsevišķos izdevumos. • Regulāra komunikācija ar plašsaziņas līdzekļiem par NBD aktualitātēm. • Daļēji rekonstruēta NBD lauku sēta, ierīkota daļa etnobotāniskās ekspozīcijas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Strukturētas izglītības programmas trūkums. • Izglītības projektu un programmu realizācijā ir maz speciālistu ar atbilstošu pedagoģisko izglītību. • Neatbilstoša materiāli tehniskā bāze (telpu trūkums vides izglītības nodarbībām). 	<ul style="list-style-type: none"> • NBD lauku sētas un Vides izglītības centra izbūve ļaus ievērojami paplašināt telpu pieejamību vides izglītības vajadzībām, kas ļaus paplašināt un realizēt vides izglītības programmu. • NBD kompetences jomās sniegtā piedāvājuma integrēšana skolu formālās vides izglītības programmā, sadarbojoties ar attiecīgajām izglītības iestādēm. • Nodrošināt profesionālās izglītības speciālo priekšmetu skolotāju kursus uz NBD bāzes sadarbībā ar izglītības iestādēm. • Veidot NBD kā praktiskās apmācības bāzes vietu mūžizglītībā vides aizsardzības, dendroloģijas, dekoratīvās dārzkopības virzienos. • 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepilnveidojot informācijas un izglītības darbu, netiks piesaistīti dažādu sociālo grupu apmeklētāji un zaudēta NBD saikne ar sabiedrību

Informācija	<ul style="list-style-type: none"> • Izveidota Latvijas iežu un minerālu brīvdabas ekspozīcija. • Latvijas izcelsmes gerberu, krizantēmu, ciklamenu un alstremēriju šķirņu kolekcijas kļuvušas apskatāmas apmeklētājiem. • Ierīkots kopīgs Salaspils novada pašvaldības un NBD Tūrisma informācijas centrs. • Ievērojami palielināta informācijas pieejamība virtuālajā telpā (Smartgarden, Latvijas selekcijas slavas zāle) • ERAF projekta „Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas <i>Ex situ</i> infrastruktūras izveide” 	<ul style="list-style-type: none"> • Informācijas infrastruktūra nav pietiekami attīstīta atbilstoši mūsdienu tehnoloģijām. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzturēt sabiedrības vajadzībām atbilstošu un pieejamu informācijas sistēmu. • Modernizēt NBD mājas lapu. 	
Zinātne un pētniecība	<ul style="list-style-type: none"> • Saglabāta ievērojama zinātniskā un pētniecības kompetence dendroloģijā, augu biotehnoloģijā, taksonomijā un citoloģijā. • Uzkrāta viena no Baltijā lielākajām dendroloģiskās literatūras bibliotēkām, kā arī dendroloģisko stādījumu un aizsargājamo koku - dabas pieminekļu inventarizācijas arhīviem un datu bāzēm (Baltijas valstis, Kenigsbergas apgabals, Abrenes novads). • Daļēji atjaunota pētniecības instrumentālā bāze dendroloģijā un augu fizioloģijā. 	<ul style="list-style-type: none"> • NBD ir pārtraukts zinātnes bāzes finansējums, līdz ar to tiek saglabāta zinātniskā darbība tādā apjomā un virzienos, cik tālu ta sir nepieciešams NBD prioritāro funkciju (gk. Kolekciju saglabāšana) nodrošināšanai. • Pēdējos piecos gados ir maz ievērojamu starptautiski nozīmīgu publikāciju. • NBD zinātniskais potenciāls NBD materiālo vajadzību nodrošināšanai daļēji tiek novirzīts komerciālās stādu audzēšanas vajadzībām. • Zinātniskajai darbībai izmantotā infrastruktūra ir nepietiekamā stāvoklī. 	<ul style="list-style-type: none"> • Orientēšanās uz starpnozaru pētījumiem dos iespēju iekļauties dažādu tehnoloģiju un produktu izstrādē, sadarbojoties ar citām zinātniskajām institūcijām. • Sadarbojoties ar izglītības iestādēm mācību programmu realizācijā, veikt studentu piesaisti zinātniskajiem pētījumiem. • Valsts un pašvaldību institūciju un uzņēmumu pasūtīto pētījumu projektu īpatsvara palielināšana. • Attīstīt augu sistemātikas un aklimatizācijas un citzemju sugu invāzijas pētījumus uz NBD augu kolekciju, citu Latvijas augu kolekciju bāzes, kā arī savvaļas floras dinamikas pētījumus. • Attīstīt augu biotehnoloģijas pētījumus, īpaši aizsargājamo augu sugu ietvaros, atbilstoši mūsdienu zinātnes līmenim. • Pilnveidot atbalsta sistēmu jaunajiem zinātniekiem promocijas darbu izstrādāšanā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nesaņemot nepieciešamo finansējumu, NBD turpinās zaudēt zinātnisko kapacitāti. • Bez mērķtiecīgas zinātnisko darbinieku personāla atjaunošanas nebūs iespējas attīstīt pētījumus.
Introdukcija un	<ul style="list-style-type: none"> • Saglabāts ievērojams kolekciju 	<ul style="list-style-type: none"> • Trūkst valsts finansiāla atbalsta 	<ul style="list-style-type: none"> • No zīleņu, brūkleņu, smiltsērķšķu, 	<ul style="list-style-type: none"> • Nesaņemot nepieciešamo

selekcija	<p>materiāls pētījumiem jaunu un mazizplatītu pārtikas augu introdukcijā un selekcijā, saimnieciski bioloģiski novērtētas plašas lieloģu dzērveņu, zīleņu, brūkleņu, irbeņu, aktinīdiju un sausseržu šķirņu un formu kolekcijas, kā arī gerberu, krizantēmu un alstremēriju kolekcijas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiek veikts darbs pie Latvijas izcelsmes mutanto kokaugu formu atlasē. 	<p>darbu veikšanai selekcijas un introdukcijas jomā, tas tiek veikts tikai uz personīgā entuziasma pamata. Nenotiek iesaistīto darbinieku paaudžu nomaīņa selekcijas darba nodrošināšanā.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trūkst valsts atbalsta Latvijas selekcijas šķirņu mārketinga pasākumiem. 	<p>lieloģu dzērveņu un sausseržu hibrīdu fonda izdalīt Latvijas klimatiskajiem apstākļiem piemērotas minēto augu formas un šķirnes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turpināt darbu pie jaunu augļu augu kultūru, piemēram, ziemeļu kaulenes, introdukcijas. 	<p>finansējumu netiks veicināta auglīkopības attīstība.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valstij zudīs viens no jaunu šķirņu aprobācijas centriem, veicinot nepārbaudīta augu materiāla ieplūšanu un radot lielāku risku audzētājiem. • Valsts nepilnīgi izmantos saimnieciskās iespējas, ko dod selekcijas darbs.
Tūrisms un rekreācija	<ul style="list-style-type: none"> • Izdevīgs ģeogrāfiskais novietojums. • Ainaviska vide. <p>Uzbūvēta Ex situ centra oranžērija ar apmeklētāju apkalpošanas infrastruktūru.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzlabota liela daļa infrastruktūras • Jauns moderns bērnu rotaļu laukums • Atjaunotas un no jauna izvietotas etiķetes un planšetes • Veiksmīga sadarbība ar Salaspils domi kopīgā Tūrisma informācijas centra izveidē, NBD pieejamības nodrošināšanā salaspiliešiem, darbībā Daugaves lejteces tūrisma apvienībā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nolietota daļa infrastruktūras. • Joprojām nepietiekama pakalpojumu sniegšana, jo pieprasījums pārsniedz piedāvājumu. <p>Ēdināšanas pakalpojumu trūkums NBD.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Perspektīva piesaistīt organizētas tūristu grupas, mērķtiecīgi strādājot ar tūrisma operatoriem. • Izveidot NBD par aktīvās atpūtas centru, respektējot dažādu sociālo grupu vajadzības un intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nesniedzot tūrisma un rekreācijas pakalpojumus, mazināsies saikne ar sabiedrību un tiks zaudēti papildus līdzekļi NBD uzturēšanai.

- 3. NBD MĒRĶIS UN DARBĪBAS VIRZIENI.** NBD darbības mērķis ir savas kompetences ietvaros nodrošināt Latvijas un pasaules floras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, nodrošināt savvaļas un nacionālās selekcijas dzīvo augu kolekciju un Latvijas augu taksonu banku uzturēšanu, kā arī uzturēt saikni starp zinātni un tautsaimniecību NBD kompetences jomās, veikt sabiedrības informēšanas un izglītojošo darbu par dabas resursu saudzējošu izmantošanu, kas ir sabiedrības ilgtspējīgas attīstības pamats. **Mērķa sasniegšanai NBD veic šādas funkcijas:**
- 3.1.** Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT) „Latvijas Nacionālais botāniskais dārzs” administrācijas un apsaimniekošanas funkciju veikšana:
- 3.1.1.** ĪADT „Latvijas Nacionālais botāniskais dārzs” infrastruktūras (ēkas, komunikācijas, ārtelpa) funkcionalitātes nodrošināšana - apsaimniekošana,
  - 3.1.2.** ĪADT „Latvijas Nacionālais botāniskais dārzs” dzīvo un fiksēto (herbārijs, čiekuru un sēklu paraugi) augu kolekciju un ekspozīciju dokumentēšana, uzturēšana, atjaunināšana un papildināšanas tehniskā nodrošināšana,
  - 3.1.3.** ĪADT „Latvijas Nacionālais botāniskais dārzs” apmeklētāju apkalpošana - vides un informācijas pieejamības nodrošināšana izglītības un rekreācijas vajadzībām.
  - 3.1.4.** Sadarbība ar Latvijas un citu valstu botāniskajiem dārziem un tiem pielīdzināmām institūcijām augu kolekciju veidošanā un uzturēšanā augu valsts bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un vides izglītības kontekstā.
  - 3.1.5.** Piedalīšanās starptautiskās sēklapmaiņas sistēmas darbības nodrošināšanā starp pasaules botāniskajiem dārziem.
- 3.2.** Kompetentās iestādes funkciju veikšana saskaņā ar Eiropas parlamenta un Eiropas Savienības Padomes 2014. gada 16. aprīļa Regulu (ES) 5111/2014 par Nagojas Protokola par piekļuvi ģenētiskajiem resursiem un to ieguvumu taisnīgu un godīgu sadali, kas gūti no šo resursu izmantošanas, izrietošiem atbilstības pasākumiem lietotājiem Savienībā.
- 3.3.** Saskaņā ar 1973.gada Vašingtonas konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām uz Latvijas Republikas robežas aizturēto dzīvo augu ekspertīze un uzturēšana līdz kompetentās iestādes lēmuma pieņemšanai.
- 3.4.** Latvijas savvaļas augu taksonu bankas veidošana un uzturēšana, augu ģenētisko resursu *ex situ* (t.sk. *in vitro*) saglabāšana un piedalīšanās attiecīgajās sadarbības programmās.
- 3.4.1.** Latvijas savvaļas reto un aizsargājamo augu taksonu *in situ* izpēte, taksonu bankas veidošana un uzturēšana *ex situ*,
  - 3.4.2.** Latvijas savvaļas izcelsmes augu taksonu kolekciju veidošana, kritiska izvērtēšana un atlase, perspektīvo genofonda vienību uzturēšana tālākiem zinātniskiem pētījumiem, formālās un mūžizglītības vajadzību nodrošināšanai, vides izglītības un rekreācijas vajadzībām,
  - 3.4.3.** Līdzdalība Latvijas augu valsts bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas politikas veidošanā (reto un aizsargājamo augu sugu aizsardzības politikas vadlīniju izstrāde un aktualizēšana);
- 3.5.** Latvijas izcelsmes kultūraugu taksonu bankas (nacionālā krājuma) veidošana, dokumentēšana un uzturēšana, ģenētisko resursu *ex situ* (t.sk. *in vitro*) saglabāšana un piedalīšanās attiecīgajās sadarbības programmās:
- 3.5.1.** Nacionālās selekcijas dekoratīvo augu (t.sk. telpaugu) kultivāru nacionālo vai dublējošo kolekciju (nacionālā krājuma) veidošana, kritiska izvērtēšana un atlase, perspektīvo genofonda vienību uzturēšana tālākiem zinātniskiem pētījumiem, formālās un mūžizglītības vajadzību nodrošināšanai, vides izglītības un rekreācijas vajadzībām:
    - 3.5.1.1. Nacionālā rožu kolekcija (dublēta Rundāles pils dārzā),
    - 3.5.1.2. Nacionālā dāliju *Dahlia* kolekcija (fragmentāri dublēta atsevišķu selekcionāru un kolekcionāru dārzos),

- 3.5.1.3. Nacionālā tulpju *Tulipa* kolekcija (fragmentāri dublēta atsevišķu selekcionāru un kolekcionāru dārzos),
- 3.5.1.4. Nacionālā dienziežu *Hemerocallis* kolekcija (fragmentāri dublēta atsevišķu selekcionāru un kolekcionāru dārzos),
- 3.5.1.5. Nacionālā krizantēmu *Chrysanthemum* kolekcija (nav dublēta),
- 3.5.1.6. Nacionālā gerberu *Gerbera* kolekcija (nav dublēta),
- 3.5.1.7. Ceriņu *Syringa* kolekcija (dublējošā),
- 3.5.1.8. Ciklamenu *Cyclamen* kolekcija (nav dublēta),
- 3.5.2.** Nacionālās selekcijas un references pārtikas augu kultivāru kolekciju (nacionālā krājuma) veidošana, dokumentēšana, kritiska izvērtēšana un atlase, perspektīvo genofonda vienību uzturēšana tālākiem zinātniskiem pētījumiem, formālās un neformālās izglītības un rekreācijas vajadzībām:
  - 3.5.2.1. Krūmmelleņu (augsto zīleņu) *Vaccinium* kolekcija,
  - 3.5.2.2. Dzērveņu *Oxycoccus* kolekcija,
  - 3.5.2.3. Brūkleņu *Vaccinium vitis-idaea* kolekcija,
  - 3.5.2.4. Upeņu un jāņogu *Ribes* kolekcija,
  - 3.5.2.5. Lazdu *Corylus* kolekcija,
  - 3.5.2.6. Ābeļu *Malus* (daļēji dublējošā kolekcija),
  - 3.5.2.7. Latvijā mazāk izplatīto ogulāju (irbeņu, sausseržu, pīlādžu, aktinīdiju, smiltsērķšķu, zelta jāņogu, vīnogulāju, citronliānu, kazeņu, melno plūškoku, ziemēlu kauleņu) kultivāru kolekcija
- 3.5.3.** Etnobotāniskas nozīmes Latvijas teritorijā vēsturiski kultivēto dekoratīvo, pārtikas un ārstniecības augu kolekciju un ekspozīciju veidošana, dokumentēšana un uzturēšana tālākiem zinātniskiem pētījumiem, formālās un neformālās izglītības un rekreācijas vajadzībām.
- 3.5.4.** Citzemju izcelsmes references kolekciju uzturēšana nozīmīgākajām Latvijas izcelsmes dekoratīvo un pārtikas augu kultūrām,
- 3.5.5.** NBD kolekciju reģistru, kā arī dendroloģisko stādījumu inventarizāciju datu bāzu uzturēšana.
- 3.6.** Pasaules floras zinātniski dokumentēto kolekciju uzturēšana ar mērķi izmantot tās bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, zinātniskiem pētījumiem un izglītībai:
  - 3.6.1.** Dendroloģiskas kolekcijas
    - 3.6.1.1. Ziemeļaustrumu Eiropas reģionam nozīmīga pasaules mērenās joslas savvaļas koku taksonu kolekcija
      - a) savvaļas izcelsmes taksonu kolekcijas to genofonda saglabāšanai ex situ un multidisciplināriem zinātniskiem pētījumiem
      - b) citas izcelsmes etalonu kolekcijas
    - 3.6.1.2. Kokaugu dekoratīvo kultivāru kolekcija
  - 3.6.2. Lakstaugu kolekcijas:

- 3.6.2.1. Sīpolaugu (*Alliaceae, Hyacinthaceae, Iridaceae* u.c.) savvaļas izcelsmes taksonu kolekcija (starptautiskas nozīmes)
- 3.6.2.2. Specializētas daudzgadīgo taksonu kolekcijas (*Asteraceae, Saxifragaceae, Polemoniaceae* u.c.).
- 3.6.3. Tropsu un sutropsu augu kolekcijas (2100 taksoni).
- 3.6.4. Herbārijs (50000 lapas, reģistrēts Index herbariorum (<http://sweetgum.nybg.org/science/ih/>) ar kodu HBA.)
- 3.7. Atbalsts formālajai un neformālajai izglītībai vides jautājumos botānikā un ar botāniku saistītās jomās:
- 3.7.1. NBD vides izglītības kapacitātes būtiska palielināšana, izbūvējot NBD Vides izglītības centru (vecās administrācijas ēkas un oranžēriju teritorijā) ar mērķi:
- 3.7.1.1. Nodrošināt vides apziņas veidošanu ilgtspējīgai attīstībai un sabiedrības izglītošanai par augu ekoloģisko un saimniecisko nozīmi, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, vides tehnoloģijām.
- 3.7.1.2. Zinātniski korektā, argumentētā, uz izjūtām un spriestspēju balstītā, atraktīvā veidā veidot apmeklētāja pieredzi un izpratni par dabas norisēm un vides problēmām, cilvēka lomu un atkarību no dabas, cēloņu un sekas kopsakarībām, paša apmeklētāja vietu un iespējām ietekmēt antropogēnos procesus biosfērā.
- 3.7.1.3. NBD Vides Izglītības centru veidot kā vietu un veidu aktīvai sabiedrības iesaistīšanai vides problēmu aktualizēšanā.
- 3.7.2. Pašmācībai piemērotas vides informācijas (stendi, etiķetes) kvalitatīvā un kvantitatīvā apjoma palielināšana NBD teritorijā,
- 3.7.3. Virtuālajā vidē pieejamās izglītojošās informācijas kvalitatīvā un kvantitatīvā apjoma palielināšana NBD mājaslapā un sociālajos tīklos,
- 3.7.4. Uz NBD kolekcijām balstītu, ar formālās izglītības programmām savietojamu vides izglītības nodarbību piedāvājuma izstrāde un nodrošināšana vispārējās izglītības mācību iestāžu audzēkņiem,
- 3.7.5. Neformālās izglītības programmu pilnveidošana dendroloģijas, dārzkopības, etnobotānikas, dārzu un parku mākslas vēstures, kā arī citās ar botāniku saistītās jomās.
- 3.8. Zinātniskā darbība bioloģijā (botānikā, augu fizioloģijā,); zemes zinātnēs (dabas aizsardzība), lauksaimniecībā (dārzkopībā, augu selekcijā) un citās ar augiem saistītās zinātnes nozarēs (kultūras un zinātnes vēsture, ainavu arhitektūra, latviešu folkloristika), kā arī starpnozaru pētījumi, cik tālu tas izriet no iepriekš minētajām NBD funkcijām un ir nepieciešams šo funkciju veikšanai:
- 3.8.1. Teorētisko un metodoloģisko pamatu izstrāde Latvijas reto un apdraudēto savvaļas augu taksonu in situ un ex situ (t.sk.in vitro) saglabāšanai.
- 3.8.2. Teorētisko un metodoloģisko pamatu izstrāde NBD savvaļas, dekoratīvo un pārtikas kultūraugu šķirņu kolekciju atjaunināšanai un no patogēniem brīva materiāla iegūšanai.
- 3.8.3. Kokaugu bioloģiskās daudzveidības pētījumi,
- 3.8.4. Kokaugu un lakstaugu kultivāru kolekciju veidošana, kultivēšanas metožu pilnveidošana un aklimatizācijas pētījumi,
- 3.8.5. Latvijas selekcijas kokaugu, lakstaugu un siltumnīcu kultūru šķirņu kolekciju veidošana un uzturošā selekcija.

- 3.8.6. Jaunu ogulāju kultūru kolekciju veidošana un izpēte. Latvijas apstākļiem piemērotu ogulāju kultūru saimnieciski bioloģiska izvērtēšana un atlase (lauksaimniecība: dārzkopība, augu selekcija).
- 3.8.7. Taksonomiski kritisku sugu izpēte, multidisciplinārie pētījumi saistībā ar to taksonomiju (bioloģija: botānika)
- 3.8.8. Etnobotānika (citas nozares - socioloģija: etnoloģija). Starpnozaru pētījums “Augi kā latviskās identitātes zīme”
- 3.9. Tūrisms un rekreācija - kvalitatīvas atpūtas nodrošināšana, apvienojot to ar neformālo izglītību.
  - 3.9.1. Nacionālajā botāniskajā dārzā uzturēto kolekciju publiskās pieejamības nodrošināšana, cik tālu to pieļauj kolekciju augu juridiskais statuss, tehniskās iespējas un drošības apsvērumi.
  - 3.9.2. Augu ekspozīciju un kolekciju veidošana, ka izglītošanas un rekreācijas objektu dažādam mērķauditorijām.